

ATMINTINĖ

KO NEPAMIRŠTI NAUDOJANT AUTORIŲ TEISIŲ SAUGOMUS KŪRINIUS

TURINYS

1. Ką saugo autorių teisės?.....	2
2. Autorių teisių saugomi kūriniai.....	2
3. Kūriniai, kuriems netaikoma autorių teisių apsauga	3
4. Kokias teises turi autorius?.....	4
Autorių asmeninės neturtinės teisės.....	4
Autorių turtinės teisės.....	5
Autoriaus turtinių teisių perdavimas ar suteikimas?.....	6
5. Autorių turtinių teisių galiojimo terminas.....	6
6. Kada galiu naudoti kitų autorių kūrinius savo kūriniuose ar kitai savo veiklai?.....	6
7. Kokie autorių turtinių teisių apribojimai taikomi?	7
Citavimas.....	7
Mokymo tikslai.....	8
8. Ką turiu įvertinti sprendžiant, ar galiu naudoti kūrinį?	8
9. Būdai rasti autorių turtinių teisių turėtojus.....	10
10. Gretutinės teisės.....	11

1. KĄ SAUGO AUTORIŲ TEISĖS?

Autorių teisės saugo originalius literatūros, mokslo ir meno kūrinius, kurie yra kokia nors objektyvia forma išreikštas kūrybinės veiklos rezultatas, nepaisant jų meninės vertės, išraiškos būdo ar formos.

Tam, kad kūrinys būtų saugomas autorių teisės, jis turi būti:

- sukurtas fizinio asmens:
 - kūrinio autoriumi gali būti tik fizinis asmuo, sukūręs kūrinį;
 - dirbtinis intelektas nelaikomas autoriumi;
- originalus:
 - kai yra tam tikras autoriaus atspindys kūrinyje; kūrinys turi būti bent kiek nors besiskiriantis nuo kitų;
 - tam, kad kūrinys būtų laikomas originaliu, nereikalaujama naujumo ar absoliutaus originalumo;
 - priklausomai nuo kūrinio rūšies originalumo laipsnis gali skirtis (jei kūriniiui yra taikomi tam tikri specifiniai reikalavimai, pavyzdžiui tam tikros rūšies moksliniams darbams, architektūros kūriniams - jiems taikomas žemesnis originalumo laipsnis);
- išreikštas objektyvia forma (raštu, žodžiu, vaizdu ir pan.).

Autorių teisės į kūrinį atsiranda iš karto jį sukūrus:

- kūrinio nereikia registruoti, viešai paskelbti ar atlikti kokių nors kitų formalumų (ženklą © naudojimas nėra būtinas), tačiau rekomenduojama fiksuoti kūrinio sukūrimą, kad esant poreikiui turėtumėte įrodymus, kada ir kas sukūrė kūrinį (pvz., atsisiųsti sau el. paštu, pasidaryti kūrinio nuotrauką);
- nepriklausomai nuo kūrinio meninės, mokslinės vertės;
- nepaisant to, ar yra siekiama sukurti autorių teisių saugomą kūrinį. Pavyzdžiui, paslaugų teikimo metu sukūrus kūrinį, nepaisant to, kad nebuvo susitarta dėl autorių teisių saugomo kūrinio sukūrimo, jis bus saugomas autorių teisių;
- saugomos ir kūrinio dalys, eskizai, nebaigti kūriniai, kai jie atitinka kūriniiui keliamus reikalavimus, nurodytus aukščiau;
- autorių teisės galioja ir yra saugomos tik toje teritorijoje, kurioje jos pripažintos.

2. AUTORIŲ TEISIŲ SAUGOMI KŪRINIAI:

- literatūros kūriniai (knygos, brošiūros, straipsniai, dienoraščiai ir kiti literatūros kūriniai, išreikšti bet kokia forma, įskaitant elektroninę);
- kompiuterių programas;
- žodiniai kūriniai (kalbos, paskaitos, pamokslai ir kiti žodiniai kūriniai);

- rašytiniai ir žodiniai mokslo kūriniai (mokslinės paskaitos, studijos, monografijos, išvados, mokslo projektai ir projektinė dokumentacija bei kiti mokslo kūriniai);
- dramos, muzikiniai dramos, pantomimos, choreografijos ir kiti scenoje atlikti skirti kūriniai ir režisuoti spektakliai, taip pat scenarijai ir scenarijų planai;
- muzikos kūriniai su tekstu arba be teksto;
- audiovizualiniai kūriniai (kino filmai, televizijos filmai, televizijos laidos, videofilmai, diafilmai ir kiti kinematografinėmis priemonėmis išreikšti kūriniai), radijo laidos;
- skulptūros, tapybos bei grafikos kūriniai, monumentalioji dekoratyvinė dailė, kiti dailės kūriniai, taip pat scenografijos kūriniai;
- fotografijos kūriniai ir kiti fotografijai analogiškais būdais sukurti kūriniai;
- architektūros kūriniai (pastatų ir kitų statinių projektai, brėžiniai, eskizai ir modeliai, taip pat pastatai ir kiti statiniai);
- taikomosios dailės kūriniai;
- iliustracijos, žemėlapiai, planai, sodų ir parkų projektai, eskizai ir trimačiai kūriniai, susiję su geografijos, topografijos ar tikslųjų mokslų sritimis;
- išvestiniai kūriniai, sukurti pasinaudojus kitais literatūros, mokslo ir meno kūriniais (vertimai, inscenizacijos, adaptacijos, anotacijos, referatai, apžvalgos, muzikinės aranžuotės, statinės ir interaktyvios interneto svetainės ir kiti išvestiniai kūriniai);
- kūrinių rinkiniai ar duomenų rinkiniai, duomenų bazės (išreikštos techninėmis priemonėmis skaityti pritaikyta ar kita forma), kurie dėl turinio parinkimo ar išdėstymo yra autoriaus intelektualinės kūrybos rezultatas;
- teisės aktų, oficialių administracinio, teisinio ar norminio pobūdžio dokumentų neoficialūs vertimai.

3. KŪRINIAI, KURIEMS NETAIKOMA AUTORIŲ TEISIŲ APSAUGA:

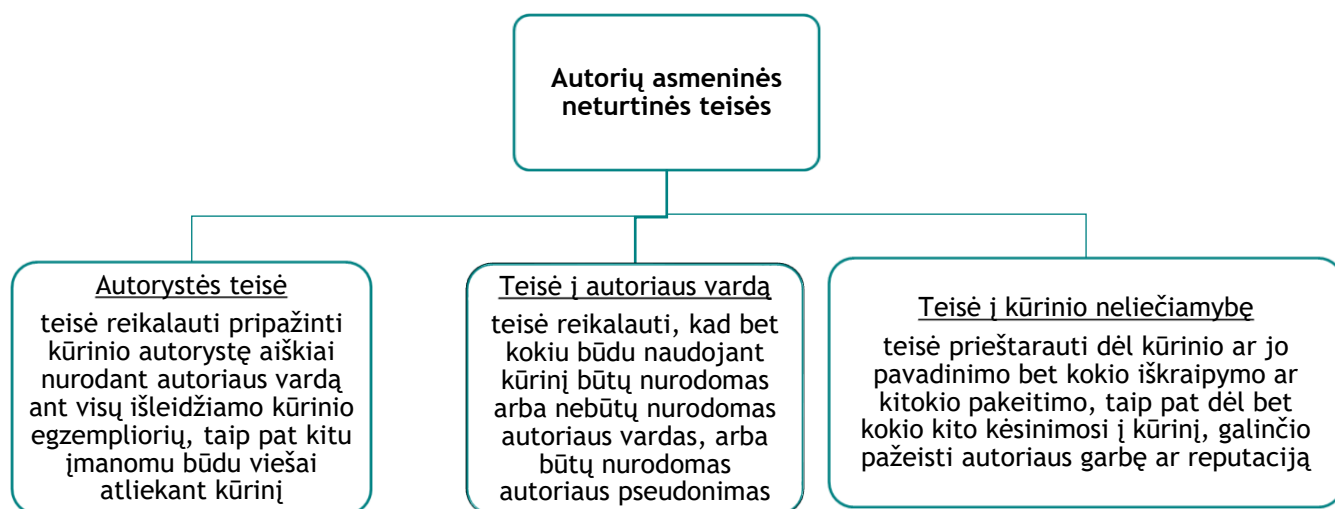
- idėjos, procedūros, procesai, sistemos, veiklos metodai, koncepcijos, principai, atradimai ar atskiri duomenys;
- teisės aktai, oficialūs administracinio, teisinio ar norminio pobūdžio dokumentai (sprendimai, nuosprendžiai, nuostatai, normos, teritorijų planavimo ir kiti oficialūs dokumentai), taip pat jų oficialūs vertimai;
- oficialūs valstybės simboliai ir ženklai (vėliavos, herbai, himnai, piniginiai ženklai ir kiti valstybės simboliai bei ženklai), kurių apsaugą reglamentuoja kiti teisės aktai;
- oficialiai įregistruoti teisės aktų projektai;
- įprastinio pobūdžio informaciniai pranešimai apie įvykius;
- folkloro kūriniai;

- bet kokia medžiaga, gauta atgaminus vaizduojamąjį meno kūrinį nustojus galioti autorių teisių į tą kūrinį terminui, išskyrus atvejus, kai po atgaminimo gauta medžiaga yra originali (autoriaus, atgaminančio kūrinį, intelektinis kūrinys).

4. KOKIAS TEISES TURI AUTORIUS?

Autorius nuo kūrinio sukūrimo momento turi autorių turtines ir asmenines neturtines teises.

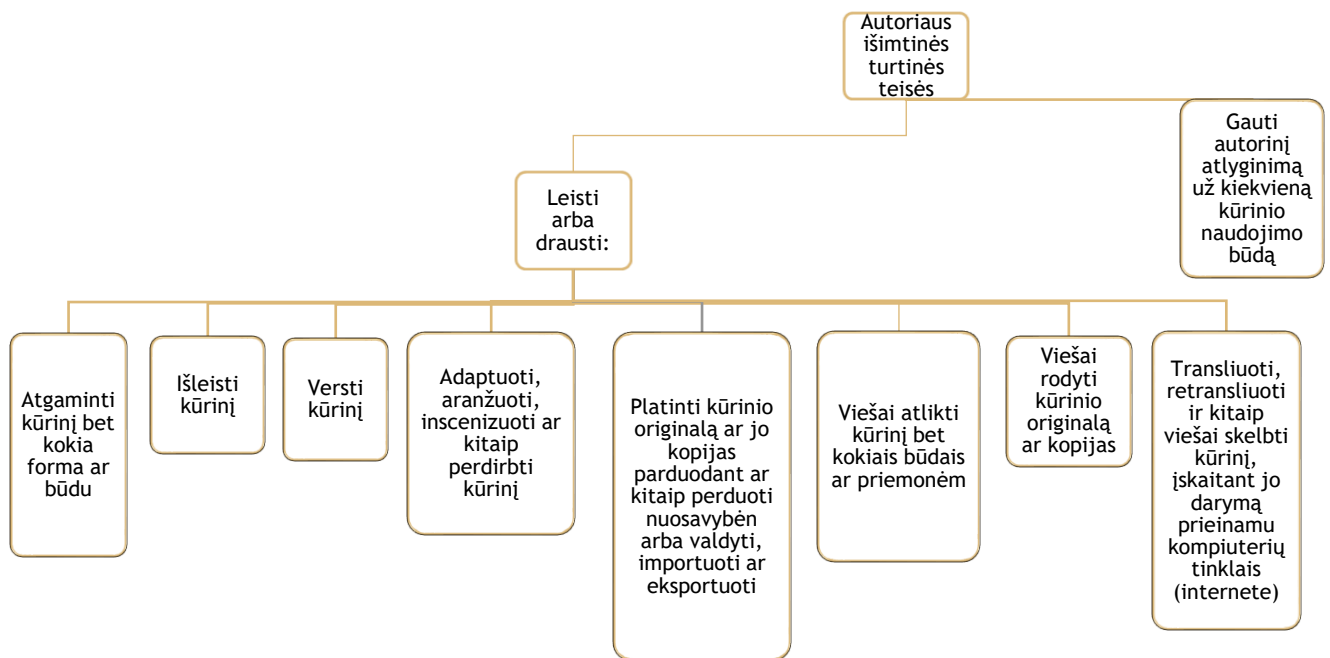
Autorių asmeninės neturtinės teisės

Autorių asmeninės neturtinės teisės:

- galioja neterminuotai;
- negali būti perduodamos, jos visada priklauso autoriui, net ir perdavus autorių turtines teises;
- tiek naudojant kūrinį su autoriaus sutikimu, tiek ir naudojant kūrinį be autoriaus sutikimo pasibaigus autorių turtinių teisių galiojimo terminui ar naudojantis autorių turtinių teisių apribojimais, autorių asmeninės neturtinės teisės negali būti pažeidžiamos, t. y. **visada turi būti nurodomas autoriaus vardas ar pseudonimas (ar nenurodomas vardas, jei taip nurodė autorius), taip pat kūrinys negali būti iškreipomas, pakeičiamas ar naudojamas taip, kad būtų pažeista autoriaus garbė ar reputacija.**

Autorių turtinės teisės

Autorių turtinės teisės:

- galioja ribotą laiką;
- gali būti paveldimos pagal testamentą ar įstatymą, perduodamos arba suteikiamos (licencija) kitiems asmenims sutarčių pagrindu, taigi autorių turtinių teisių turėtojas gali būti ir fizinis, ir juridinis asmuo;
- turtinės teisės į darbuotojo atliekant tarnybines pareigas ar darbo funkcijas sukurtą kūrinį 5 metams pereina darbdaviui, jeigu kitaip nenumatyta darbo sutartyje ar kituose susitarimuose su darbdaviu (kompiuterių programų atveju turtinės teisės darbdaviui pereina visam laikui);
- gali būti perduodamos ar suteikiamos (licencija) visos turtinės teisės į kūrinį ar tik jų dalis, visam jų galiojimo terminui ar tik daliai, visai teritorijai ar tik tam tikrai teritorijai;
- turtinių teisių perdavimas turi būti aiškiai išreikštas, konkrečiai nurodant kokios turtinės teisės (kūrinio naudojimo būdai) suteikiamos ar perduodamos.

Autorių turtinių teisių perdavimas ir suteikimas?

- **Turtinių teisių perdavimas** - perdavus (perleidus) autorių turtines teises ankstesnis teisių turėtojas jų nebeturi;
- **Turtinių teisių suteikimas (licencija)** - autorių turtinės teisės lieka teisių turėtojo nuosavybe, tačiau kitas asmuo gali naudoti jam suteiktas autorių turtines teises tokia apimtimi, kokia autorių turtinės teisės jam buvo suteiktos:
 - Išimtinė licencija - suteikus išimtinę licenciją į visas ar dalį autorių turtinių teisių, teisių turėtojas šių teisių (į kurias suteikta išimtinė licencija) nebegali naudoti pats, ar suteikti šių teisių kitiems asmenims kol galioja išimtinė licencija;
 - Neišimtinė licencija - suteikiama teisė naudoti visas ar dalį autorių teisių, pasiekiant teisę šias teises naudoti pačiam ar suteikti teisę jas naudoti kitiems asmenims.

5. AUTORIŲ TURTINIŲ TEISIŲ GALIOJIMO TERMINAS

Bendras principas - autorių turtinės teisės galioja visą autoriaus gyvenimą ir 70 metų po jo mirties.

Tam tikrų kūrinių specifika:

	Kūrinys	Autorių turtinių teisių galiojimo terminas
1.	Kūrinys, kurio autorius žinomas	Visą autoriaus gyvenimą ir 70 metų po autoriaus mirties
2.	Kūrinys, kurio autorius nenurodytas arba nurodytas tik pseudonimas	70 metų po kūrinio teisėto padarymo viešai prieinamu datos. Jei tokio kūrinio autoriaus tapatybė nekelia abejonių arba per nurodytą terminą paaiškėja autoriaus tikrasis vardas, autorių turtinės teisės į tokį kūrinį galioja visą autoriaus gyvenimą ir 70 metų po autoriaus mirties
3.	Bendraautorių sukurtas kūrinys	Visą bendraautorių gyvenimą ir 70 metų po paskutinio bendraautorio mirties
4.	Kolektyvinis kūrinys (enciklopedijos, enciklopediniai žodynai, periodiniai mokslo kūrinių rinkiniai, laikraščiai, žurnalai ir kiti)	70 metų po kūrinio teisėto padarymo viešai prieinamu datos. Kai kūrinį sukūrusių fizinių asmenų tapatybė viešai prieinamame kūrinyje nekelia abejonių, taikomas 1 lentelės eilutėje nurodytas terminas

Autorių turtinių teisių galiojimo terminas nėra vienodas visose valstybėse. Už Europos Sąjungos ribų autorių kūriniams gali būti taikomi kitokie autorių turtinių teisių galiojimo terminai, todėl norint naudoti užsienio autorių kūrinius būtina pasidomėti, kiek laiko saugomos autorių turtinės teisės valstybėje, kurios pilietis ar nuolatinis gyventojas yra autorius, ar kurioje kūrinys buvo publikuotas pirmą kartą.

6. KADA GALIU NAUDOTI KITŲ AUTORIŲ KŪRINIUS SAVO KŪRINIUOSE AR KITAI SAVO VEIKLAI?

Kūrinį galima naudoti tik:

- gavus autorių turtinių teisių turėtojo leidimą/sutikimą raštu, arba
- pasibaigus autorių turtinių teisių galiojimo terminui, arba
- esant įstatyme numatytiems autorių turtinių teisių apribojimams.

Bet koks kūrinio ar jo dalies originalo ar jo kopijų panaudojimas nepasibaigus autorių turtinių teisių galiojimo terminui be autoriaus, jo teisių perėmėjo ar jo tinkamai įgalioto asmens leidimo yra laikomas neteisėtu.

Visais atvejais naudojant kūrinį negalima pažeisti autorių asmeninių neturtinių teisių.

7. KOKIE AUTORIŲ TURTINIŲ TEISIŲ APRIBOJIMAI TAIKOMI?

Įstatymas numato atvejus, kada galima naudoti kūrinį ar jo dalį be autoriaus sutikimo ir nemokant jam autorinio atlyginimo. Tokiu atveju galima naudoti kūrinį ar jo dalį tik griežtai laikantis turtinių teisių apribojime numatytų sąlygų.

Autorių turtinių teisių apribojimai:

- kūrinio atgaminimas asmeniniais tikslais;
- citavimas;
- kūrinio panaudojimas karikatūrai, parodijai ar pastišui;
- kūrinio panaudojimas mokymo ir mokslinių tyrimų tikslais;
- kūrinio panaudojimas informacijos tikslais;
- kūrinų ar kitų objektų panaudojimas neįgaliesiems skirtais būdais;
- kūrinio panaudojimas religinių apeigų metu;
- kūrinio panaudojimas visuomenės saugumo tikslais ir kt.

Žemiau pateikiamos tik kelios, aktualiausios išimtys naudoti kūrinį be autoriaus leidimo ir atlyginimo.

Citavimas - be autoriaus leidimo ir jo atlyginimo galima atgaminti, išleisti ir viešai skelbti nedidelę jau išleisto ar viešai paskelbti kūrinio dalį kaip citatą.

Citavimui keliami reikalavimai:

- turi būti nurodomas šaltinis ir autorius, jei jis nurodytas šaltinyje;
- cituojama kūrinio dalis turi būti tokia, kuri neviršytų citavimo tikslui reikalingo masto. Nėra įtvirtinta kokios apimties tekstas būtų laikomas citata, kiekvienu atveju būtų vertinama visos aplinkybės: citavimo tikslas, kūrinio ir citatos apimtis;
- naudojami kūriniai turi būti teisėtai išleisti ar viešai paskelbti.

Cituojant rekomenduotina citatą išskirti kabutėmis ar kitu būdu, kad būtų aišku, jog tai yra citata, o ne autoriaus mintis; nurodyti citatos autoriaus vardą, pavardę, kurinio iš kurio paimta citata, pavadinimą, paskelbimo metus, leidyklą, kūrinio puslapį, kuriame yra cituojamas tekstas, o jei naudojama citata iš internete paskelbto kūrinio - nuoroda į internetinę svetainę.

Citavimo pavyzdys:

„Bendriausiu požiūriu originalumas pasireiškia kūrinio išreiškimo kūrybiška ir individualia išraiškos forma“¹

¹ Mizaras, V. Autorių teisė. I tomas. Vilnius: Justitia, 2028, p. 168.

Kūrinio panaudojimas mokymo tikslais - be autoriaus leidimo ir nemokant autorinio atlyginimo galima atgaminti, viešai skelbti ir viešai rodyti:

- nedidelius teisėtai išleistus ar viešai paskelbtus kūrinius ar jų skaitmenines kopijas ir trumpas teisėtai išleistų ar viešai paskelbtų kūrinių ar jų skaitmeninių kopijų ištraukas;
- tiek, kiek tai susiję su mokymo programomis ir neviršija mokymui ar moksliniam tyrimui reikalingo masto, t. y. tik tiek, kiek būtina pagal mokymo programas;
- tik nekomerciniais tikslais (vertinama pagal veiklos paskirtį: privačios mokyklos, teikiančios bendrąjį lavinimą, gali naudotis išimtimi, tačiau mokymas, kuriuo siekiama pelno (įvairūs kvalifikacijos kėlimo kursai, mokami seminarai) nepatenka į šią išimtį; leidiniai skirti nekomerciniais tikslais vykdomai mokymo veiklai gali naudotis išimtimi, jei jie skirti naudoti išimtinai mokyklose, o ne viešai platinami ar skelbiami)
- turi būti nurodomas kūrinio autorius bei šaltinis (jei įmanoma).

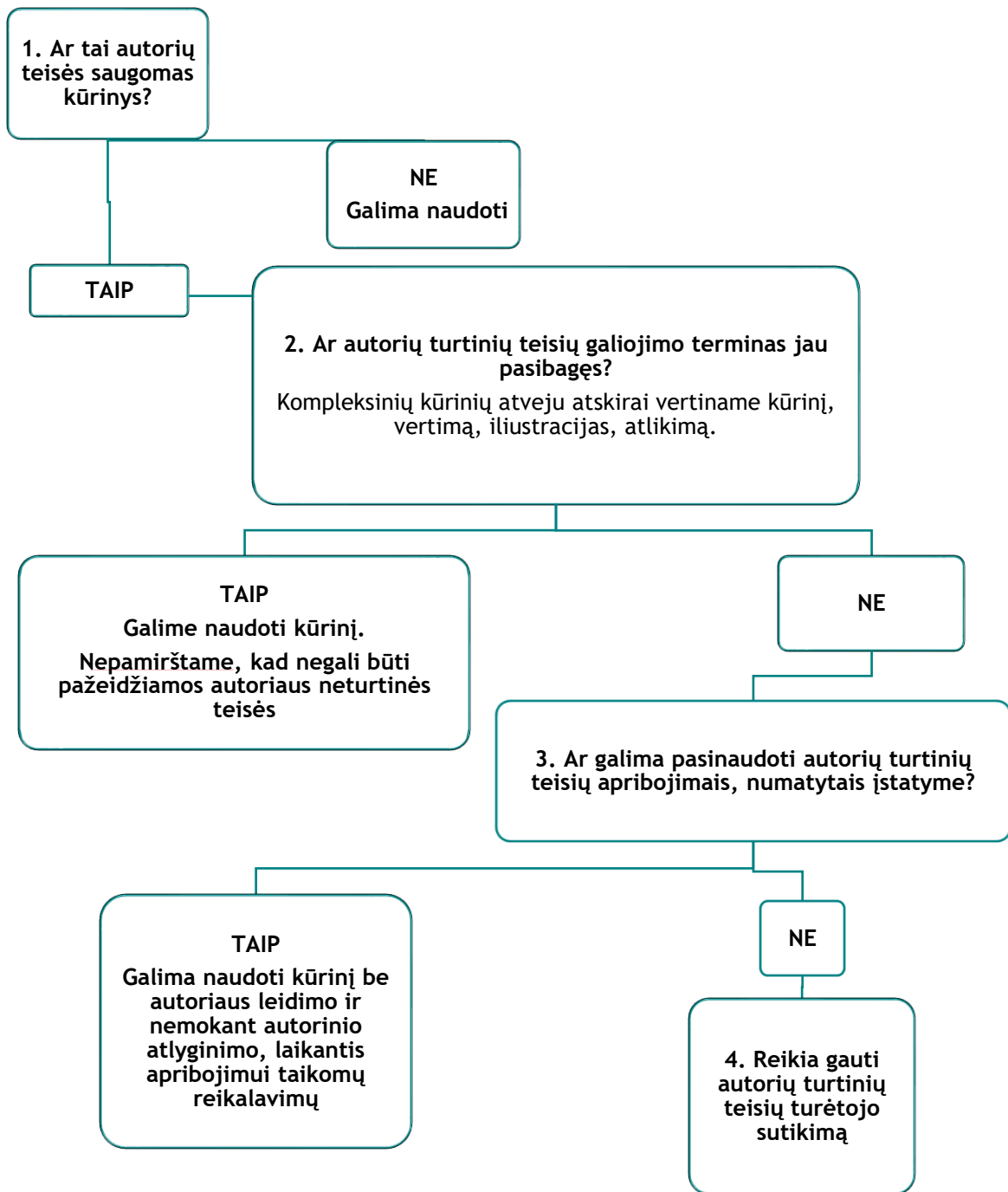
SVARBU:

Kuriant savo kūrinį ir pasinaudojus autorių teisių apribojimu, pvz. panaudojus kitą kūrinį be autoriaus sutikimo naudojantis autorių teisių apribojimu mokymo tikslais, Jūsų sukurtas kūrinys galės būti naudojamas tik tiek, kiek leidžia apribojimas, t. y. galės būti naudojamas nekomerciniais mokymo tikslais, tačiau negalės būti panaudotas komerciniais tikslais, pavyzdžiui mokamuose seminaruose.

8. KĄ TURIU ĮVERTINTI SPRENDŽIANT, AR GALIU NAUDOTI KŪRINĮ?

Siekiant įvertinti, ar galite naudoti kūrinį, būtina išsiaiškinti:

1. ar kūrinys saugomas autorių teisių?
2. ar turiu autoriaus sutikimą naudoti kūrinį arba ar turtinės autorių teisės yra pasibaigusios?
3. ar galima naudoti kūrinį remiantis įstatyme įtvirtintais autorių turtinių teisių apribojimais?

Sutikimą/leidimą naudoti kūrinį gali duoti autorius ar autorių turtinių teisių turėtojas/valdytojas:

Reikia išsiaiškinti, kam priklauso autorių turtinės teisės. Jei autorius yra miręs ar perdavęs/suteikęs savo kaip autoriaus turtines teises, svarbu išsiaiškinti, ar:

- perduotos/suteiktos visos autorių turtinės teisės į kūrinį (jo naudojimo būdus). Jei perduota/suteikta tik dalis teisių į kūrinį, galima situacija, jog reikės gauti leidimą naudoti kūrinį iš kelių autorių turtinių teisių turėtojų, nes kiekvienas gali suteikti leidimą tik toje apimtyje, kiek teisių jis pats turi;
- autorių turtinės teisės perduotos/suteiktos visam autorių turtinių teisių galiojimo laikui. Turtinių teisių turėtojas, kuriam autorių teisės perduotos/suteiktos tik ribotam laikui, jums sutikimą galės duoti tik tam laikui kurį pats turi teises;
- autorių turtinės teisės perduotos/suteiktos visai teritorijai;
- ar autorių turtinių teisių turėtojui suteikta teisė jam suteiktas teises ar jų dalį perduoti kitiems asmenims.

SVARBU:

Naudojant kompleksinius kūrinius gali reikėti ne tik kūrinio autoriaus turtinių teisių turėtojo sutikimo. Pavyzdžiui, norint naudoti iliustruoto kūrinio vertimą, reikia įsivertinti kam priklauso autorių turtinės teisės į kūrinį, iliustracijas ir vertimą ir gauti visų teisių turėtojų sutikimus. Norint naudoti audio knygą ar jos ištrauką, video medžiagą aktualu ne tik autoriaus, bet ir gretutinės teisės.

Autorių turtinių teisių turėtojas kitiems asmenims gali suteikti tik tiek teisių, kiek pats turi. Taigi, siekiant gauti autorių turtinių teisių turėtojo sutikimą dėl kūrinio naudojimo, reikia įsitikinti, ar tikrai jis turi visas teises, kurios jums reikalingos ir ar jis turi teisę suteikti šias teises kitiems asmenims.

9. BŪDAI RASTI AUTORIŲ TURTINIŲ TEISIŲ TURĖTOJUS:

- autorių turtinių teisių savininkas, pvz. autorius ar leidėjas, gali būti nurodytas ir pačiame kūrinyje;
- neretai informaciją apie teisių turėtoją gali suteikti kolektyvinio teisių administravimo asociacijos:
 - Lietuvos autorių teisių kolektyvinio administravimo asociacija ([LATGA](#));
 - Lietuvos gretutinių teisių asociacija ([AGATA](#));
 - Audiovizualinių kūrinių autorių teisių asociacija ([AVAKA](#)).

Šios asociacijos taip pat tam tikrais atvejais gali suteikti licencijas kūrinių naudojimui;

- ieškant informacijos apie užsienio autorius, galima kreiptis į Tarptautinę autorių ir kompozitorių draugijų konfederaciją (angl. International Confederation of Societies of Authors and Composers - CISAC);
- galima prašyti Rašytojų sąjungos pagalbos - sąjunga gali suteikti informaciją apie savo narių kūrinius.

10. GRETUTINĖS TEISĖS

Gretutinės teisės saugo kūrinų atlikimą, užfiksavimą. Gretutinių teisių objektas - tiesioginis (gyvas) arba į garso ar audiovizualinę laikmeną įrašytas kūrinio atlikimas, fonograma, audiovizualinio kūrinio (filmo) pirmasis įrašas, transliuojančiosios organizacijos radijo ir (ar) televizijos transliacija, elektroninis spaudos leidinys, knygos įgarsinimas.

Šias teises turi atlikėjai, fonogramų gamintojai, audiovizualinio kūrinio (filmo) pirmojo įrašo gamintojai, elektroninės spaudos leidėjai, transliuojančiosios organizacijos.

Tik atlikėjai turi neturtines teises (į tiesioginį (gyvą) atlikimą ar atlikimo įrašą), taigi turi teisę reikalauti, kad naudojant atlikimą ar jo įrašą jie būtų įvardytas kaip atlikėjai, ir prieštarauti dėl atlikimo ar jo įrašo bet kokio iškreipimo ar kitokio pakeitimo, taip pat dėl atlikėjo garbei ar reputacijai galinčio padaryti žalos bet kokio kito kėsinosi į atlikimą ar jo įrašą. Šios teisės, kaip ir autorių neturtinių teisių atveju, negali būti perduodamos ir galioja neterminuotai.

Atlikėjai taip pat turi turtines teises - leisti arba uždrausti šiuos veiksmus:

- transliuoti, retransliuoti ir kitaip viešai skelbti neįrašytą (neužfiksuotą) atlikimą, išskyrus tuos atvejus, kuriais pats atlikimas yra radijo ar televizijos laida;
- įrašyti neįrašytą (neužfiksuotą) atlikimą;
- atgaminti atlikimo įrašą;
- padaryti atlikimo įrašą viešai prieinamą;
- platinti atlikimo įrašą arba jo kopijas juos parduodant, įskaitant viešą siūlymą juos pirkti ar tikslinę atlikimo įrašo ar jo kopijų reklamą, skatinančią vartotojus juos įsigyti, taip pat nuomoti, teikti panaudai ar kitaip perduoti atlikimo įrašą ar jo kopijas nuosavybėn arba valdyti, importuoti ar eksportuoti.

Fonogramos gamintojai turi šias turtines teises:

- atgaminti fonogramą;
- išleisti fonogramą;
- padaryti fonogramą ar jos kopiją viešai prieinamą;
- platinti fonogramą ar jos kopijas parduodant, įskaitant viešą siūlymą jas pirkti ar tikslinę fonogramos ar jos kopijų reklamą, skatinančią vartotojus jas įsigyti, taip pat nuomoti, teikti panaudai ar kitaip perduoti nuosavybėn arba valdyti, importuoti ar eksportuoti.

Audiovizualinių kūrinų pirmojo įrašo gamintojai, elektroninių spaudos leidėjai ir transliuojančiosios organizacijos turi panašias, jiems pritaikytas turtines teises.

Bendra taisyklė - gretutinės teisės galioja 50 metų nuo atlikimo arba jo pirmojo įrašo.

Atlikėjų turtinės teisės galioja 50 metų po atlikimo datos. Jeigu per šį laikotarpį atlikimo įrašas teisėtai išleidžiamas arba teisėtai viešai paskelbiamas, atlikėjų turtinės teisės galioja:

- 50 metų po pirmojo atlikimo įrašo, kuris nėra fonograma, išleidimo arba viešo paskelbimo datos, atsižvelgiant į tai, kas įvyko pirmiau;

- 70 metų po pirmojo atlikimo įrašo, kuris yra fonograma, išleidimo arba viešo paskelbimo datos, atsižvelgiant į tai, kas įvyko pirmiau.

Fonogramų gamintojų teisės galioja 50 metų po įrašo padarymo datos. Jeigu per šį laikotarpį:

- fonograma teisėtai išleidžiama, fonogramų gamintojų teisės galioja 70 metų nuo pirmojo teisėto išleidimo datos;
- neišleista fonograma teisėtai viešai paskelbiama, fonogramų gamintojų teisės galioja 70 metų nuo pirmojo teisėto viešo paskelbimo datos.

Analogiškai kaip ir autorių turtinių teisių atveju, norint naudoti atlikimą, fonogramą ar kitus gretutinių teisių objektus, būtina gauti gretutinių teisių turėtojo sutikimą. Be gretutinių teisių savininko sutikimo būtų galima naudoti kūrinį tik tuo atveju, jei tai patenka į gretutinių teisių turėtojo teisių ribojimus, kurie iš esmės analogiškai autorių turtinių teisių ribojimams.

Be gretutinių teisių turėtojo leidimo ir be atlyginimo, tačiau nurodžius, jeigu tai įmanoma, naudojamą šaltinį ir atlikėjo vardą, leidžiama naudoti atlikimą, fonogramą, elektroninį spaudos leidinį, audiovizualinio kūrinio (filmo) įrašą ir transliuojančiosios organizacijos transliaciją arba jų įrašus kaip pavyzdį nekomerciniais mokymo ir mokslinių tyrimų tikslais atgaminti, viešai paskelbti nedidelį teisėtai išleistą ar viešai paskelbtą gretutinių teisių objektą ar jo ištrauką, kiek tai susiję su mokymo programomis ir neviršija mokymui ar moksliniam tyrimui reikalingo masto. Ar galima pasinaudoti šia išimtimi turėtų būti vertinama kiekvienu atveju.

Kaip ir autorių turtinių teisių atveju, norint naudoti kūrinio atlikimą reikia įsivertinti ar:

1. turiu gretutinių teisių turėtojo sutikimą naudoti kūrinio atlikimą arba ar gretutinės teisės yra pasibaigusios;
2. galima naudoti kūrinio atlikimą remiantis įstatyme įtvirtintais gretutinių teisių apribojimais.

Gretutinės teisės, kaip ir autorių turtinės teisės, gali priklausyti atlikėjui, fonogramos gamintojui, bet gali būti ir perleistos. Atitinkamai sprendžiant, kas turi teisę duoti sutikimą naudoti kūrinio atlikimą, reikia įsivertinti tuos pačius klausimus kaip ir sprendžiant dėl galimybės naudoti kūrinį, t. y. kam ir kokia apimtimi priklauso gretutinės teisės.